

характерною ознакою має те, що відносини повинні бути схожими. Зокрема, і цивільним законодавством регулюються майнові відносини, і у ст. 8 Сімейного кодексу мова йде про майнові відносини. Але простої схожості суспільних відносин, які мають бути врегульовані, недостатньо. Слід погодитися з тим, що специфічною ознакою субсидіарного застосування є те, що воно ґрунтується на схожості також у методах правового регулювання. Так, і цивільному, і сімейному праву притаманний диспозитивний (координаційний, приватноправовий) метод правового регулювання [1, с. 341].

Зустрічаються й суттєвіші прогалини в законі. У ньому інколи відсутні не лише прямі норми, але й аналогічні. Такі прогалини заповнюються за допомогою аналогії права. В такому випадку суд приймає рішення, виходячи із загальних засад цивільного законодавства. При використанні аналогії права необхідно зазначати, якими засадами і змістом цивільного законодавства суд керувався, оскільки без такого детального аргументування рішення суду вважається необґрунтованим [2, с. 684].

Аналогія права – це застосування до не врегульованого конкретною нормою ЦК цивільного відношення (за відсутності можливості застосувати аналогію закону), інших актів цивільного законодавства або договору відповідно до загальних засад цивільного законодавства (ч. 2 ст. 8 ЦК України). Основні засади цивільного законодавства, як вже зазначалося, закріплені у ст. 3 ЦК України.

Література

1. Борисова В. І. Цивільне право: т. 1: підручник / В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатеева, В. Л. Яроцький. – Х.: Право, 2011. – 264 с.
2. Боброва Д. В. Цивільне право України: підручник / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 462 с.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/435-15>.

УДК 347.232 (043.2)

Гурін Л. В., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ВІНДИКАЦІЙНИЙ ПОЗОВ ЯК НАЙПОШИРЕНІШИЙ СПОСІБ ЗАХИСТУ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Одним із найдавніших і ефективних речово-правових способів захисту права власності є витребування майна з чужого незаконного володіння.

Цей спосіб дістав назву вiндикацiя (вiд лат. *vindico* — захищаю, заявляю претензiю, вимагаю). Її застосовують тодi, коли у власника зберiгається право власностi, але вiн не може його здiйснювати, оскiльки рiч вибула iз його володiння i перебуває у неправомiрному (незаконному) володiннi iншої особи. Тобто вiндикацiйний позов — це позов неволодiючого власника до незаконно володiючого невластника з метою вiдновлення порушеного володiння рiччю шляхом вилучення її у натурi [2].

Що стосується рiвня наукової розробки проблеми застосування вiндикацiйного позову як способу захисту прав власностi, то проблему дослiджували такi вченi: М. М. Агарков, А. В. Бенедиктов, В. В. Вiтрянський, О. С. Йоффе, О. В. Дзера, С. Д. Домусчi, Д. В. Лоренц, I. Б. Новицький та iн.

Для можливостi вiндикацiї необхiдна певна сукупнiсть обставин: а) належний потерпiлий — неволодiючий власник, тобто такий, що втратив володiння на майно; б) належний порушник — володiючий незаконний невластник, як добросовiсний, так i недобросовiсний; в) належний об'єкт вiндикацiї — iндивiдуально-визначена рiч в натурi.

Предметом вiндикацiї є вимога про повернення майна з незаконного володiння. Пiдставою вiндикацiйного позову є обставини, якi пiдтверджують правомiрнiсть вимог позивача про повернення йому майна з незаконного чужого володiння. До умов пред'явлення вiндикацiйного позову належать такi: а) власник чи титульний володiлець не повинен мати можливостi здiйснювати фактичне володiння над рiччю; б) майно, яке хоче повернути колишнiй власник чи титульний володiлець, збереглося в натурi та перебувало в фактичному володiннi iншої особи; в) майно, яке пiдлягає вiндикацiї, має бути iндивiдуально-визначеним; г) вiндикацiйний позов має недоговiрний характер та спрямований на захист речових прав [3].

Для правових наслiдкiв вiндикацiйного позову iстотне значення має той факт, на якому титулi здiйснює незаконне володiння рiччю фактичний володiлець: добросовiсно чи недобросовiсно.

Вiдповiдно до ст. 388 ЦК України добросовiсним має вважатися той набувач, який не знав i не повинен був знати, що набуває майно у особи, яка не має права його вiдчужувати, недобросовiсним володiльцем — та особа, яка знала або повинна була знати, що її володiння незаконне [1]. Запроваджуючи поняття добросовiсностi набувача i недобросовiсностi володiльця, законодавець не наводить достатнiх конкретних критерiїв для визначення ступеня передбачуваностi й обiзнаностi, якi має виявляти особа при придбаннi майна, щоб не вважатися недобросовiсною.

Певне майно здатне приносити доходи або вимагає витрат на його утримання. Вiдповiдно до ст. 390 ЦК України при витребуваннi майна з чужого незаконного володiння власник має право також вимагати вiд недобросовiсного володiльця повернення або вiдшкодування всiх доходiв,

які ця особа здобула або повинна була здобути за весь час володіння, а від добросовісного володільця – всіх доходів, що він здобув і повинен був здобути з того часу, коли він дізнався або повинен був дізнатися про неправомірність свого володіння або одержав повістку за позовом власника про повернення майна [1].

Таким чином, добросовісний володільця має право залишити собі доходи, одержані в період добросовісного володіння.

Як бачимо, віндикаційний позов є одним з основних способів захисту права власності, який базується на визнанні права власності абсолютним правом, яке, не втрачається з незаконним вибуттям речі з володіння власника і переходом у володіння інших осіб. За таких умов право власності начебто слідує за річчю, що забезпечує абсолютність і непорушність цього права. Віндикаційний позов є також універсальним способом захисту, оскільки може застосовуватись у випадку порушення права власності як недобросовісним, так і добросовісним набувачем.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 386-390.

2. Цивільне право України. Загальна частина: підруч. / за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, Р. А. Майданика. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 976 с.

3. Стефанчук Р. О. Цивільне право України: навч. посіб. / Р. О. Стефанчук. – К.: Прецедент. – 2005.

УДК 347.772/043.2/

Дудник Н. С., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н. Б., д.с.н., професор

ПОРЯДОК ТА НАСЛІДКИ РЕЄСТРАЦІЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ

У сучасному суспільстві все більшого значення набуває інтелектуальна праця, без якої важко уявити подальше існування та розвиток значної частини галузей людського життя. Одним із результатів такої діяльності та її плодів є торговельна марка, яка виступає засобом індивідуалізації товарів, послуг та важливим елементом товарообміну.

Основним завданням торговельної марки є відмежування товарного ряду від продуктів-конкурентів за допомогою словесного або візуального образу, але для виконання вище зазначеного завдання недостатньо мати назву «торговельна марка», оскільки лише після її реєстрації вона набуває особливого захисту.

У законодавстві України вперше термін «торговельна марка» з'явився